

Mestna občina
Ljubljana

Mestni svet
Samostojna svetnica Jasminka Dedić
Vesna-zelena stranka

Krekov trg 10, 1000 Ljubljana
t: 01 306 45 58
jasminka.dedic@ljubljana.si, www.ljubljana.si

Mestna občina Ljubljana
Mestni svet
Mestni trg 1
1000 Ljubljana

Številka: 90000-9/2023-18

Datum: 22. 6. 2023

k 6. točki 6. seje Mestnega sveta MOL

Zadeva: Pripombe k osnutku Odloka o proračunu Mestne občine Ljubljana za leto 2025

V skladu s 129. členom Poslovnika Mestnega sveta MOL podajam pripombe v obliki predlogov naslednjih sprememb in dopolnitev k osnutku Odloka o proračunu MOL za leto 2025:

1) *K 6. členu:*

Finančna sredstva za izvajanje nalog četrtnih skupnosti MOL se zagotovijo najmanj v višini 1.000.000 EUR.

2) *K podprogramu 12069001 Spodbujanje rabe obnovljivih virov energije, NRP 7560-22-1054 Izgradnja objekta za termično predelavo blata iz komunalnih čistilnih naprav – termična predelava blata Ljubljana*

Podprogram se črta, predvidena udeležba MOL v višini 657.285 EUR se nameni za izdelavo tehnokonske analize valorizacije blata iz čistilnih naprav za zmanjšanje ogljičnih emisij ter za študijo izvedljivosti za trajnostno pridobivanje organsko-mineralnih gnojil (OMF).

Obrazložitev:

1) *K 6. členu:*

Osutek Odloka o proračunu MOL določa, da proračun MOL za leto 2024 znaša 536.419.887 EUR, v četrtem odstavku 6. člena pa četrtnim skupnostim namenja 551.009 EUR oziroma le 0,1% celotnega proračuna. Po zadnjih statističnih podatkih ima MOL 293.820 prebivalk in prebivalcev, kar pomeni, da bi četrtne skupnosti dobile 1,87 EUR na prebivalca. Predlagani znesek je sramotno nizek, zlasti če primerjamo MOL z Mestno občino Maribor (MOM), drugo največjo mestno občino v Sloveniji, ki je tudi kot prva slovenska občina leta 2015 uvedla participativni proračun v mestni četrti. MOM je za proračunski leti 2023–2024 načrtovala 1.000.000 EUR, oziroma 500.000 EUR na letni ravni. Proračun MOM za leto 2023 je določen v višini 191.803.910 EUR, kar pomeni, da je za participativni proračun namenjeno 0,26% letnega proračuna. MOM ima po zadnjih podatkih 112.840 prebivalk in prebivalcev, kar pomeni, da višina participatornega proračuna znaša 4,43 EUR na prebivalca oziroma 2,4-kratnik zneska, ki naj bi ga dobile četrtne skupnosti v MOL.

Zato bi morala MOL četrtnim skupnostim nameniti bistveno več sredstev oziroma najmanj v višini 1.000.000 EUR.

2) *K podprogramu 12069001 Spodbujanje rabe obnovljivih virov energije, NRP 7560-22-1054 Izgradnja objekta za termično predelavo blata iz komunalnih čistilnih naprav – termična predelava blata Ljubljana*

V pojasnilu k podprogramu 12069001 Spodbujanje rabe obnovljivih virov energije, osnutek Odloka o proračunu MOL (1. točka, str. II/110) piše:

»Financirajo se naložbena potreba Republike Slovenije v izgradnjo infrastrukture za obdelavo (recikliranje) odpadkov (blato iz komunalnih in skupnih čistilnih naprav; v nadaljnjem besedilu BKČN), priprava študij, strokovnih podlag, prostorskih aktov, projektov za pridobivanje gradbenega dovoljenja (izdelava dokumentacije), izvedba javnih naročil in izgradnja naprave za monosežig (termično obdelavo) blata iz komunalnih in skupnih čistilnih naprav (odpadek št. 190805) za poznejšo snovno predelavo (rekuperacijo) fosforja iz s fosforjem bogatega pepela ter priprava študij in izdelava dokumentacije za izgradnjo odlagališča (monoodlaganje) za dolgoročno odlaganje s fosforjem bogatega pepela iz naprave za monosežig BKČN.«

Načrt izgradnje objekta za termično predelavo blata iz komunalnih čistilnih naprav mora MOL opustiti, ker je zasnovan na zastareli tehnologiji, ki je škodljiva za okolje in zdravje ljudi. Novejše študije kažejo, da je sežig komunalnega blata najdražji in najbolj restriktiven način odstranjevanja teh odpadkov, poleg tega pa ima škodljive posledice na okolje zaradi emisij plinov, ki se spuščajo v zrak, in ostankov onesnaževal, kot je pepel, ki jih običajno odložijo na odlagališčih odpadkov. Poleg izjemno škodljivih vplivov na zdravje ljudi, predstavlja upravljanje s komunalnim blatom visoke stroške za čistilne naprave za odpadne vode (WWTP), in sicer tretjino skupnih kapitalskih izdatkov (CAPEX) in kar do 50% operativnih stroškov (OPEX).

Na trgu že obstajajo inovativne tehnologije za ravnanje z odpadki, ki temeljijo na sistemih energijskega in snovnega obnavljanja (Energy and Material Recovery)¹ in ki omogočajo, da iz odpadnih proizvodov lahko pridobimo večjo vrednost. Z novimi tehnološkimi rešitvami lahko občinske WWTP zmanjšajo stroške obdelave komunalnega blata (OPEX) za 40% letno, njihov CAPEX pa za več kot 20%. Takšna tehnologija je tudi bolj prijazna do okolja, saj proizvaja 17-krat manj emisij CO₂ kot tehnologija sežiga komunalnega blata.

Nadalje, komunalno blato je tudi bogat vir hranil in vsebuje veliko količino organskih snovi, zaradi česar ima tudi velik potencial za pridobivanje gnojil ter za izboljšanje strukture tal. Posledično, organsko-mineralna gnojila (OMF), pridobljena iz trdih biosolidov, lahko znatno zmanjšajo stroške odstranjevanja blata iz čistilnih naprav.²

Lep pozdrav,

dr. Jasminka Dedić,
mestna svetnica,
Vesna – zelena stranka

¹ Siddiqui, M.I. idr. (2023): Recent Advancement in Commercial and Other Sustainable Techniques for Energy and Material Recovery from Sewage Sludge. V *Water* 2023,15(5), 948. Dostopno na <https://www.mdpi.com/2073-4441/15/5/948>.

² Kominko, H. idr. (2017): The Possibility of Organo-Mineral Fertilizer Production from Sewage Sludge. V *Waste and Biomass Valorization*. Vol. 8, pp. 1781-1791. Dostopno na <https://link.springer.com/article/10.1007/s12649-016-9805-9>.